

definitivt og principielt en vis Del af Renten, hvis vi f. Ex. vilde gaa ned under den almindelig gjældende Rentefod her i Landet og sige: Anstaltens Midler skulle for Efterrettiden udlaanes til $3\frac{1}{2}$ pCt.; da vilde det ærede Medlems Argument være fuldt berettiget, men her er kun Tale om Undtagelsestilfælde. Hvis man ser Tallene efter, vil Antallet af de Tilfælde, hvor Anstalten har anbragt Laan i faste Eiendomme til over 4 pCt., være forholdsvis faa i Sammenligning med hele det udlaaente Beløb, og hvis man vil gjøre det Regnestykke at se, hvad dette betyder for Anstalten aarlig, saa komme vi navnlig efter de Oplysninger, den høitærede Finansminister har givet, og som iøvrigt ogsaa er meddelt i Udvalget, men som man jo nu har Lov til at regne med ogsaa i den offentlige Debat, til det Resultat, at det bliver et saa aldeles forsvindende aarligt Beløb, der bliver Tale om, at der derved praktisk blive nogen Udfigt til Forøgelse af Præmierne, eller i det Hele i nogen næneværdig Tid at stille Anstalten ugunstigere. Saa længe man altsaa her kun vil ophæve disse Undtagelsestilfælde og ikke statuere en almindelig Regel, som over det Hele tager fra Anstalten og forærer til Laantagerne, saalænge tror jeg ikke, at det Argument holder stik. Dette siger man, griber ganske vilkaarlig ind i Kontraktfriheden. Jeg vil anse Lovgivningsmagten for uberettiget til at vedtage en Bestemmelse som denne, hvis vi stod overfor to udenfor den selv liggende juridiske Personer, som havde afsluttet Kontrakt. Men her er Tilfældet det, at en Statsanstalt er den ene Kontrahent og at Private ere de Andre, og jeg kan ikke se Andet, end at det er et rent formalistisk Ræsonnement at sige: Vi skulle respektere Statsanstalten som en fuldstændig, selvstændig juridisk Person. Vi have ikke Lov til at gribe ind i Kontraktforhold mellem Anstalten og dens Laantagere, saaledes at vi derved begyftige disse Sidste. Naturligvis kunne vi det ikke. I det Statsmyndighederne disponere over Anstaltens Formue, og i det Hele taget raade over Anstalten, saa have de meget vel Ret til paa Anstaltens Vegne at give Afkald paa Fordele, som Anstalten har erhvervet sig ved Kontrakter. Disse Kontrakter ere afsluttede under den Forudsætning, at Rentefoden, at Tilstanden paa Pengemarkedet vedblev at være, som den har været længe, indtil der indtraadte forskellige Forhold — Konverteringen og Andet — som de enkelte Kontrahenter dengang paa ingen Maade kunde forudsætte. Jeg maa acentuere, hvad jeg sagde ved den Behandling og nu har gjentaget i

Dag, at der er private Laangivere, som have vist den Villighed at tage Hensyn til, at de private Kontrahenter, den Gang de afsluttede Kontrakterne, slet ikke kunde kende, hvorledes Forholdene vilde stille sig og derfor have løst dem fra deres Forpligtelse. Jeg indser ikke, hvorfor en Statsanstalt ikke skulde kunne gjøre det Samme. Den høitærede Finansminister fremførte, at Anstaltens Bestyrelse mulig kunde faae Øyst til, naar den faae, at Lovgivningsmagten greb vilkaarlig ind i dens Forretningsstyrrelse, at anbringe Pengemidlerne i Obligationer og andre Pengeeffekter. Ja, jeg skal ikke udtale mig derom. Jeg har ingen Kompetence til at udtale mig om, hvad Anstaltens Bestyrelse maatte kunne finde Anledning til. Den staar, forsaavidt Lovbud ikke træde hindrende i Veien derfor, frit med Hensyn til at disponere over Anstaltens Midler. Jeg skulde blive meget forundret, hvis Anstaltens Bestyrelse skulde føle sig fristet til at give Afkald paa Laan til 4 pCt. mod, hvad den anser for god og betryggende Sikkerhed fra Kommuner og mod Pant i faste Eiendomme, for at anbringe Pengene i Effekter, som ikke kunne give Synderligt over $3\frac{1}{2}$ pCt.; jeg synes, at hvis man kom dertil, maatte Anstaltens Bestyrelse kun i meget ringe Grad være sit Hverv værd, hvad jeg dog tror, den i det Hele og Støre er. Paa samme Argumentation, som jeg først berørte, hvilede det, at et saadant Indgreb i Bestyrelsens Disposition over Pengemidlerne vilde have til Følge, at man ikke med nogenjomhelst Tryghed kunde foretage Bonusubbetalinger for Fremtiden. Det kan jeg dog ikke indse. Dette Thing eller en enkelt Faktor giver dog ikke Love paa egen Haand. Finansministeren eller Regeringen maa jo dog ogsaa give sit Samtykke til en Lov om Bonusubbetaling, og det tør vel betragtes som en rimelig Forudsætning, at hverken den nuværende eller en fremtidig Regering vil gaa ind paa en Lov, som berører Dispositioner over Anstaltens Midler, som forrykker Anstaltens Sikkerhed; det ene, man gjør, maa dog hænge nogenlunde sammen med det Andet. Der blev sagt af den høitærede Minister med Hensyn til de sønderjydske Laan, at de vare imellem de $1\frac{3}{4}$ Million, som staa til $4\frac{1}{2}$ pCt. og den høitærede Finansminister sagde, at han antog, at disse Laan vare af samme ringe Bestaafenhed som Anstaltens daarligere kongerigske Laan. Ja, man veed dog vel ikke noget ganske sikkert om den Ting, og i hvert Tilfælde var det heldigt at faae det undersøgt. Jeg skal gjentage, hvad jeg sagde før, at skjøndt jeg naturligvis ikke her vil